

ע"פ 6257/16 - אירנה לייפר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 6257/16

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערערת: אירנה לייפר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה תל אביב-יפו מיום 17.07.2016 בתיק פ"ל 4603-10-15 שניתנה על ידי כבוד השופטת ש' קריספין-אברהם

בשם המערערת: עו"ד גלעד חיון

פסק-דין

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה בתל אביב (השופטת ש' קריספין-אברהם) מיום 17.7.2016 שלא לפסול עצמו מלדון ב-פ"ל 4603-10-15.

2. נגד המערערת הוגש בחודש אוקטובר 2015 כתב אישום בבית משפט לתעבורה בתל אביב בגין עבירה של נהיגה בשכרות. בתחילה כפרה המערערת באשמה והחלה בניהול הוכחות אולם בהמשך הגיעה להסדר טיעון עם התביעה. במסגרת הסדר הטיעון תוקן כתב האישום והמערערת הודתה בעבירה של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. על יסוד הודאתה זו הרשיע בית המשפט את המערערת ביום 19.4.2016. הסדר הטיעון כלל שתי חלופות מוסכמות לעניין העונש כנגזרת מתסקיר שירות המבחן (להלן: התסקיר) שיתקבל בעניינה של המערערת: אם יתקבל תסקיר חיובי יישלל רישיון הנהיגה של המערערת למשך 16 חודשים, בעוד שאם יתקבל תסקיר שלילי יישלל רישיונה למשך 30 חודשים.

עמוד 1

מועד הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין נקבע ליום 17.7.2016 לאחר שיתקבל התסקיר מטעם שירות המבחן.

3. המערערת לא התייצבה לפגישה שנקבעה לה בשירות המבחן ביום 6.7.2016, לטענתה בשל סיבות רפואיות. בדיון שהתקיים ביום 17.7.2016 ביקש ב"כ המערערת שתינתן לה אפשרות לפנות פעם נוספת לשירות המבחן אולם התביעה התנגדה. בית המשפט קבע בהחלטתו מאותו יום כי "לנאשמת ניתנה הזדמנות לקבל תסקיר שירות המבחן ומשכחרה שלא ליצור קשר ולא להגיע לראיון, מבלי שהובאו טעמים המצדיקים זאת ונוכח עמדת המאשימה, אין כל הצדקה לדחייה נוספת והטיעונים לעונש יישמעו היום". ב"כ המערערת ביקש בשנית דחייה של מועד הטיעונים לעונש לאחר שהציג בפני בית המשפט עותק מרשם רפואי של המערערת. במענה לכך פסק בית המשפט כי "עם כל ההבנה למצבה של הנאשמת, אין בטיפול הרפואי האמור כדי להצדיק אי התייצבות הנאשמת לשירות המבחן. איני נעתרת לבקשת הדחייה וטיעונים לעונש יישמעו היום".

4. על יסוד החלטות אלו החלו הצדדים בטיעונים לעונש, כאשר במהלך טיעוני ההגנה ביקש ב"כ המערערת כי בית המשפט יפסול עצמו מלדון בעניינה של המערערת. זאת, לאחר שלטענת ב"כ המערערת בית המשפט העיר לו על שחרג ממסגרת הסדר הטיעון שנקבע בין הצדדים ועל כך שלא פעל לקדם את התייצבות המערערת בשירות המבחן. בתוך כך, טען ב"כ המערערת כי "לעניות דעתי, בתיק זה כסנגור, השקעתי מסירות ומרץ על מנת לקדם את הסדר הטיעון ולכן קשה לי לקבל ביקורת אישית מכבוד בית המשפט... איני סבור שהיה מקום לנזוף בי על אי התייצבות הנאשמת לשירות המבחן" (שורות 3-6 לפרוטוקול הדיון מיום 17.7.2016). עוד קבל ב"כ המערערת על כך ש"נוצר חשש שלא הדין הוא המכריע, אלא ביקורת שיפוטית כנגד הסנגור עצמו וחשש למשוא פנים לטובת התביעה" (שם, שורות 7-8). בנסיבות אלה ביקש ב"כ המערערת את פסילת המותב. התביעה מצידה טענה שאין כל עילה לפסילה.

5. בית המשפט דחה בהחלטה שניתנה בו ביום את בקשת הפסלות תוך שקבע:

"שמעתי טיעוני הצדדים ולא מצאתי לנכון להיעתר לבקשה.

הסנגור טוען כי יש חשש למשוא פנים לטובת התביעה, מקום בו מוצג הסדר טיעון, שסוכם על דעת הצדדים, לרבות הנאשמת עצמה ולכן לא ברורה לי טענתו של הסנגור.

באשר לביקורת האישית לה טוען הסנגור, משהחל בטיעוניו לעונש, לטעון שלא במסגרת הסדר הטיעון עליו הסכימו הצדדים, אכן הערתי לסנגור כי אין זה ראוי, ונוכח העובדה כי לא פעל די הצורך על מנת לגרום לנאשמת להגיע לשירות המבחן, אין לו להלין על הצגת האופציה המחמירה של ההסדר.

כעולה מדברי הסנגור עצמו, הוא לא ידע כי הנאשמת לא הגיעה אל שירות המבחן ואין בטיעונים הרפואיים שהציג, שלא נתמכו בדבר, מלבד עותק מרשמים אליהם התייחסתי בפרוטוקולים לעיל, כדי להצדיק אי הגעת הנאשמת לראיון שנקבע לה, ובוודאי שאין בהם להצדיק דחיית הדיון.

נוכח מכלול הנסיבות איני נעתרת לבקשה".

על החלטה זו הוגש הערעור שבפניי.

6. המערערת טענה בערעורה כי ישנם ארבעה טעמים בגינם היה על בית המשפט לפסול את עצמו מלדון בתיק מחמת שגילה משוא פנים: הראשון, התבטאותו של בית המשפט כנגד ב"כ המערערת כאילו התרשל באי הבאתה לשירות המבחן מהווה משוא פנים; השני, מחיקת בית המשפט מהפרוטוקול את החלטתו המקורית לדחות את הדיון ולאפשר למערערת להתייצב פעם נוספת בשירות המבחן כנגד תשלום הוצאות בסך 2,500 ש"ח, מצביעה לשיטתה על משוא פנים לטובת התביעה; השלישי, העדרה של החלטה שיפוטית מנומקת לעניין בקשת הפסלות אשר מבטאת אף היא משוא פנים; והרביעי, אי דחיית מועד הדיון לצורך קבלת התסקיר משמעו גזירה מיידית של חלופת העונש המחמירה לפי הסדר הטיעון ומשכך מדובר במשוא פנים שכן בית המשפט הכריע מראש באשר לעונש.

7. לאחר שעיינתי בטענות המערערת ובשורת ההחלטות של בית המשפט לתעבורה אליהן הן מתייחסות, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובת המשיבה. כידוע, בהתאם לאמור בסעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. דא עקא, שטענותיה של המערערת, למשל בכל הנוגע לרישום הפרוטוקול ותיקונו ולהחלטות בנוגע לקביעת מועד הדיון, הן טענות נגד החלטות דיוניות שהתקבלו על ידי המותב, והלכה ידועה היא כי קבלת החלטות דיוניות במסגרת ההליך אינה יוצרת כשלעצמה חשש למשוא פנים (ראו למשל: ע"א 10619/02 בן עמי נ' קידר, פסקה 9 (30.12.2002); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 174-178 (2006)). יתרה מכך, גם החלטות הניתנות במסגרת בקשת הפסלות עצמה, כגון אי הכרעה בבקשת הפסלות או מתן החלטת פסילה ללא נימוקים, הן בעיקרן החלטות דיוניות ואין בהן כשלעצמן כדי לגלות חשש ממשי למשוא פנים (ראו: בע"מ 6622/04 פלוני נ' פלוני, פסקה ג' (18.7.2004); ע"א 819/02 דיראני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.2.2002)). הלכה זו נכונה גם כאשר מדובר ברצף של החלטות דיוניות אשר נטען שמשקלן המצטבר הוא היוצר חשש למשוא פנים מצד השופט שפסלותו מבוקשת (ראו ע"פ 3504/92 הלפרן נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (28.10.1992)). בענייננו מדובר בהשגות על החלטות דיוניות של בית המשפט עליהן יש לערער על פי סדרי הדין הרגילים (ע"פ 6174/14 פרידמן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.10.2014)). אין מקומן של טענות אלו של המערערת במסגרת ערעור על פסלות שופט.

8. ודוק: אינני מביעה כל עמדה באשר לנכונות המשפטיות של ההחלטות השונות שלשיטת המערערת מצדיקות את קבלת הערעור דנן, בדיוק משום שלא זה ההליך המתאים לדון בכך. עניינו של הליך זה הוא בבירור השאלה אם נוצר חשש ממשי למשוא פנים מצד השופט היושב לדיון. אפילו אניח כי חלק או אפילו כל ההחלטות שניתנו בהליך הן שגויות - ואיני קובעת כלל כי כך הדבר - אין לכך כל נפקות לשאלת הפסלות.

9. באופן דומה, לא מצאתי כל ממש בטענת המערערת כי התבטאויות בית המשפט מבססות עילת פסלות. גם אם אניח לטובת המערערת שאכן אמר בית המשפט את הדברים המיוחסים לו - ולא הוכח כי כך הדבר - הלכה היא כי "לא טיבה המעליב או הפוגעני של התבטאות הוא העומד למבחן, אלא העמדה שמצויה בבסיס ההתבטאות" (ע"א 10770/03 פרנקל נ' אובולניק, פסקה 4 (19.4.2004)). שופט יכול, על כן, להעיר הערות ביקורתיות על התנהלות במשפט של בעל דין או של פרקליט, כאשר הבחינה תהא בכל מקרה לגופו אם יש בהתבטאות משום עמדה סופית היוצרת חשש ממשי למשוא פנים (ראו למשל: ע"א 2668/96 וינברג-דורון נ' הרב לייב, פסקה 5 (28.4.1996)). לא מצאתי שבמקרה דנן גיבש בית המשפט עמדה נחרצת באשר לתוצאת ההליך, וממילא מדובר במקרה בו חלופת העונש נקבעו מראש על ידי הצדדים במסגרת הסכם טיעון ולפיכך אין ממש בטענת המערערת כי בית המשפט גילה משוא פנים ביחס לתוצאה הסופית או שגילה העדפה לטובת התביעה.

10. סוף דבר - לא מצאתי ממש בטענת המערערת כי קביעותיו והתבטאויותיו של בית המשפט מצביעות על משוא

פנים בעניינה, וכפי שכבר נקבע פעמים רבות בפסיקה, אין בתחושות סובייקטיביות כדי להקים עילת פסלות (ראו למשל: ע"פ 4304/13 זמיר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.6.2013)).

דין הערעור להידחות.

ניתן היום, י"ג באב התשע"ו (17.8.2016).

ה נ ש י א ה
